

Føroyskur skeljadjóralari:

Vit kunnu fáa 10 kr fyri kilo av aldum føroyskum kræklingi

— og ikki 12 oyru, sum óndsinnaðar røddir vilja vera við

Er tað heilt burturvið og veruleikafjart at fara undir at ala krækling í Føroyum? Kann tað yvirhøvur loysa seg?

Hetta eru spurningar, sum Sosialurin hevur fingið seinastu tíðina. Vit hava eisini fingið blaðkut úr norsktum fiskivinnublaðum og eina frágreiðing um kræklingavinnu.

Ein lesari sigur, at tað als ikki kann loysa seg at ala krækling í Føroyum. Vit fáa bert 12 oyru fyri kilo — og ikki 12 kr., sum kræklingaælalar í Føroyum hava sagt frá í føroyskum blaðum. Lesarin hevur sent okkum eina marknaðaranalysu, sum ein ungur norðmaður hevur skrivað.

Har stendur m.a.: «Førstehandsprisen á bláskjell ligger svært lavt på det europeiske markedet. I store eksportland som Danmark, Spania og Nederland er førstehandsprisen nede i 12 øre kilo. Med henblik på eksport til kontinentet er det derfor ikke særlig interessant at gå i gang med bláskjellproduktion i Norge».

Hvi skulu føroyingar so fara at royna hetta, spyr lesarin!

Vit hava vent okkum til Knút Nolsøe, stjóra í Aliflagnum »Atlantic Shellfish«, og spurdu um hesi tíðindi hava loypt hvøkk á hann. Hann sigur:

— Avgjørt ikki, ti her manglar okkurt. Talan hjá okkum er at ala krækling, meðan tað í áðurnevndu greinum verður tosað um villan krækling. Og Tað er

himmelviður munur á hesum báðum.

— Hvussu nógv metur tú so, at føroyskir kræklingaælalar kunnu selja sin krækling fyri?

— Vit hava fingið skrivlig tilboð frá donskum keypara, sum vil gjalda okkum 9,75 kr. fyri kilo. Annars hevur prisurin verið heilt upp á 15 kr.

Føroyski kræklingurin tann besti

— Hvi vil hann geva so høgan pris?

— Ti okkara kræklingur er so góður. Hann er mettur javnføru við 4 til 5 ára gamlan krækling, sum verður innfluttur til Holland og Frakland fyri 9 til 10 kr. kilo, og tá er okkara kræklingur tvey ára gamal á

— Tað, sum ger, at vit kunnu fáa 9–10 kr. fyri kilo fyri føroyskan krækling í Danmark, er, at okkara kræklingur fyri tað fyrsta er yngri. Hann hevur ikki ligið og arbeitt og er vordin gamal og seigur. Harnæst er hann tann besti kræklingurin, sum danski keyparin nakrantíð hevur fingið.

Reinur — onga karantenu

Knút Nolsøe sigur viðari, at fara vit til Frakland og Belgia við okkara kræklingi, so kunnu vit fáa bæði 2 og 3 kr. meira fyri kilo, enn tann stóri spanska kræklingurin — ti okkara kræklingur er so reinur og góður, at honum

nýtist ikki ta karantenu uppá tvey og trý samdøgur í stórum og dýrum reinsibrunnum, har hann skal reinsast fyrri møgulegar sjúkur. Tað má tann spanski kræklingurin harafturimóti.

— Tann villi danski kræklingurin, sum hevur ein pris uppá 12 oyru kilo kann ikki sammetast við tann alda føroyska kræklingin sigur Knút Nolsøe viðari. Hetta er kræklingur, sum verður trolaður upp av havbotninum á Limfjørðinum. Hann verður fylltur í lastir á stórum skipum. Tá er hann úr 1 uppi 2,5 cm og er 4 til 5 ára gamal. Hann verður lagdur í brunnar fyri at sleppa nakað av sandi og eyri.

Oyðin av villum kræklingi

Knút Nolsøe upplýsir annars, at kræklingastovnurin á Limfjørðinum er nú við at ganga undir orsakað av oyðing. Verksmiðjurnar siggja nú, at ráveinið er við at ganga undan. Ti er eitt stórt óki á Limfjørðinum vordíð friðað. Villur kræklingur verður nú furdur inn á hetta ókið, sum skal liggja friðað í fimm ár, og so skulu menn vita, um teir vilt kunnu ala krækling til sama brúkið aftur.

Knút Nolsøe sigur at enda, at tað er ógvuliga stórir munur á, hvat, tann kræklingur, sum vit vilja ala og selja, inniheldur av góðsku og er betri matværa enn tann viltvaksni kræklingurin.

Misvisende bláskjellrapport

Frágreiðingin hjá Steinari Eliassen, ið er nevnd í grein her á blaðsíðuni, varð nevnd í grein í norska blaðnum Fiskaren tann 24. juni í ár.

Har er ein frágreiðing um »Norsk Akvakultur A/S, sum nú í vetur hevur í hyggju at taka ímóti og viðgera umleið 600 tons av kræklingi frá norskum alarum. Uppá fyrispurning um marknaðarútlitini fyri krækling ikki eru alt ov vónalig, sigur ein av nevndarlimunum, Bjarne

Rieber m.a.:

— Nei, det er dei ikke. Og her må vi få lov til å peike på ein del manglar ved den rapporten Steinari Eliassen ved FTFI nylig har lagt fram. Denne er som kjent svært negativ med omsyn til bláskjell frå Norge. Men Eliassen ser bort frå at det er mat kjøparane er interessert i, og det er prisen på kilo mat som er interessant, sett frå vår synsvinkel. Skjella som vert tekne opp frå havbotnen

har jamt over mykje lågare matinnhald enn dyrka skjell — 8–11 prosent mot yrka 25–33 prosent. Og dette momentet er ikkje teke med i rapporten. Dessutan må skjella havbotnen gå seg reine for sand i spesielle basseng, noko som også fordyrar dette produktet. Folgjeleg kan ein ikkje samanlikne prisen på ville og dyrka skjell her. Ein må samanlikna utifrå prisen på kilo mat som kjem ut frå fabrikk.

Eingin deild hjá Barnabata í Havn

Eingin lokaldeild av landsfelagnum Barnabata varð stovnað í Havn hóskvöldið 25. september. Tað var starvsstjórnin, sum hevði tikið stig til hendan stovnandi aðalfundin; men undirtøkan var ikki nóg stór til, at nevnd kund skipast. Vónandi var orsøkin tað ringa veðrið!

Starvsstjórnin ætlar ikki at gera meir við hetta mál, sigur hon í einum tíðindaskrivi, men um onkur ynskir at stovna eina lokaldeild, eru tey vælkomin til hetta. Sigið bert starvsstjórnini frá áðrenn.

Kjarnan í Barnabata eru júst lokaldeildirnar, ti er tað av avgerandi týdningi, at hesar verða stovnaðar kring alt landið. Lokaldeildirnar avgera sjálvar, hvat tær arbeiða við, t.d. kann ein lokaldeild arbeiða fyri at stovnsseta veggustovur, barnagarðar, fritíðarheim, spælipláss í síni bygd/bý. Onnur arbeiðsøkir kunnu vera s.s. fyrribyrgjandi arbeiðir innan ferðslu og heilsurøkt.

Inntil nú eru lokaldeildir stovnaðar í Vági, á Tveroyri og í Sundalagnum. Tað er í umbúna at stovna fleiri t.d. í Vestmanna og í Gøtu.

Um giroinnsavningina kann sigast, at hettar tiltak hevur fingið góða undirtøku millum fólk, og vil starvsstjórnin minna á, at henda innsavning heldur fram.

Herfyri sendi Red Barnet ein kalendara við girokortum út í hvørt hús í føroyum. Barnabata fær allan ágóðan frá girokortunum.

Samla pengar til ferð

7. flokkur í Hvalvíkar skúla er farin undir at savna sær pening saman til eina ferð til Íslands komandi summer. Teir 10 næmingarnir í flokkinum hava savnað saman síðan august mánað, og higartil eru innkomnar 2000 kr.

Peningurin er fingin til vegna, við at næmingarnir hava latið eitt fast gjald um vikuna til flokkslæran, Bjørghedín Jacobsen, sum skal vera ferðaleiðari. Eisini hava næmingarnir í flokkinum selt Sosialin síðan summerfrítíðina.

Eisini hesin peningurin, tey her vinna, fer til figgjan av ferðini.

Bjørghedín sigur, at tey einaferð í var helst fara at arbeiði hjá kommununi við rudding og tilikun.

Socialurin fer at ynskja 7. flokki góða eydnu við tiltakinum.